

Salamín Ferenc beszéde az OSSKÁR-díj átadásán

Hamvas Béla mondja a Láthatatlan Történet egyik írásában:

A misztika kétségtelenül valamilyen átélő látás. ... ez a látó átélés egyszersmind meg is fejt valamit. Az ember a misztikust arról ismeri meg, hogy a látható jelenség és a láthatatlan jelenség közötti viszonyt fölfedi. ... minden dolog csak jelkép. Valami másnak, mélyebbnek, bensőbbnek, rejtettnek látása, átélése, megértése, kimondása. S ez a láthatatlan oldal az, amit úgy hívnak, hogy ez benne az értelem. ... A misztikus szem ... látja, hogy az anyag mögött szellem van, a test mögött lélek.

A folytatásban még kiegészíti:

Mi az amit a mistés [misztikus] tud ...? Tudni és beavatva lenni abba, hogy Minden Egy. ...Erről a helyről nézve növény, állat, kő, mesterséges gép, ház, ember, szellem között semmiféle különbség nincs. Minden Egy.

Mintha Hamvas az itt bemutatott pályamunkák építészeiről beszélne. Az értő építészeiről, a látható mögötti jelenségek megértéséről, az anyagon túl a szellem és lélek igényeit is szolgáló architektúráról.

Azután mintha az építész létezését érintené:

A mágia rokon a misztikával, attól mégis különbözik. ... A mágia ugyanazt tudja, amit a misztika, de ugyanakkor beleavatkozik a dolgokba, és azokat megváltoztatja, esetleg teremt. ... A mágia képesség arra, hogy a gondolat megvalósuljon.

A teremtés az, amit az itt látott munkák mutatnak, amit az építészek gyakorolnak, teremtés az ember számára, legjobb esetben a Minden Egy tudatával. A bemutatott pályamunkák is jelzik, hogy milyen széles gondolati skálán mozoghat a látható mögötti láthatatlan megértésén alapuló építészeti.

Úgy érzem, hogy a Díj, amelyet ma harmadik alkalommal fogunk átadni, azt az építészeti, azokat a házakat kívánja a figyelem középpontjába helyezni, amelyek a Minden Egy kultúrájának megértéseként kezelik az épületet. Azokat az építészeti, akiknek fontos, hogy a ház az anyagon túl a szellem és lélek igényeit is szolgálják.

+

Néhány szót szólnék a Bíráló Bizottság munkájáról. A pályázati felhívásra idén több mint harminc pályamű érkezett. Ez az érdeklődés azt mutatja számunkra, hogy az építészek nagy része fontosnak érzi a díj alapvető témafelvetését: a humánus, a harmónia, a környezettel való szerves kapcsolat fontosságát. Úgy tűnik, sokan érzik azt, hogy ezek a nélkülözhetetlen értékek ma kevesebb figyelmet kapnak.

A Bíráló Bizottság egy előválogatás után 16 pályamunkát a helyszínen közösen tekintett meg. A helyszíni bejárás ezekben az esetekben is igazolta, hogy az építészeti fotókon láthatók a valóságban más karaktert, és legtöbbször sokkal szerethetőbb építészeti munkákat mutatnak. A Bizottság a díjat nehéz válogatás után, lényegében egyhangú döntéssel ítélte oda.

A beadott pályamunkák szinte mindegyike magas színvonalú építészeti munka, mely reflektál a felhívás alapvetéseire. Éppen ezért a Bizottság a döntésnél nem kívánt egy kiemelt pályamunkát díjazni, hanem – alapos mérlegelés után – úgy döntött, hogy két épületet és tervezőjét díjazza. Ezeken kívül további meglepetés díjak is várhatók, hiszen mindegyik megtekintett épület megérdemli a kiemelt figyelmet.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Nagy örömünkre szolgál, hogy megtisztelnek minket jelenlétükkel ezen a díjátadón. Köszönöm a sok munkát a Bíráló Bizottság tagjainak és titkárunknak is.